

LÄROPLAN FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN PÅ SVENSKA I ESBO

Lokala texter, kapitel 1-10

INNEHÅLL

1 DEN LOKALA LÄROPLANENS BETYDELSE OCH UPPGÖRANDE AV DEN	5
1.3 Utvärdering och utveckling av den lokala läroplanen.....	5
1.4 Uppgörande av den lokala läroplanen och centrala beslut gällande den	6
2 DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN SOM GRUND FÖR ALLMÄNBILDNINGEN ...	7
2.1 Förpliktelser som styr undervisningen	7
2.2 Värdegrunden för den grundläggande utbildningen.....	7
2.3 Synen på lärande	8
3 DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGENS UPPDRAG OCH ALLMÄNNA MÅL	9
3.3 Mångsidig kompetens som mål.....	9
4 VERKSAMHETSKULTUREN I EN ENHETLIG GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING.....	10
4.1 Verksamhetskulturens betydelse och utvecklandet av den	10
4.2 Principer för utvecklandet av verksamhetskulturen	10
4.2.3 Främjande av en fysiskt aktiv livsstil	12
4.3 Lärmiljöer och arbetssätt.....	12
4.3.1 Lärmiljöer.....	12
4.3.2 Arbetssätt	13
4.4 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden	14
5 SKOLARBETE SOM FRÄMJAR LÄRANDE OCH VÄLBEFINNANDE.....	16
5.1 Gemensamt ansvar för skoldagen	16
5.2 Samarbete.....	17
5.2.1 Elevernas delaktighet.....	17
5.2.2 Samarbete mellan hem och skola	17
5.2.3 Skolans interna samarbete och samarbete med andra parter	18
5.3 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder	20
5.4 Olika sätt att anordna undervisningen	20
5.4.1 Undervisning enligt verksamhetsområden	20
5.4.2 Flexibel grundläggande utbildning.....	20
5.4.3 Framskridande i studier enligt målhelheter	22
5.4.4 Tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen	22

5.4.5 Undervisning i sammansatt klass.....	22
5.4.6 Fjärruppkoppling i undervisningen	22
5.4.7 Undervisning för elever som är patienter inom den specialiserade sjukvården och konsultativ sjukhusundervisningstjänst.....	22
5.4.8 Avvikande ordnande av grundläggande utbildning	23
5.4.9 Undervisning i särskilda situationer	24
5.5 Annan verksamhet som stödjer målen för undervisning och fostran.....	24
6 BEDÖMNING AV ELEVENS LÄRANDE OCH KUNNANDE I DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN	26
6.1. Bedömningens syften i den grundläggande utbildningen.....	26
6.1.1 Formativ bedömning	26
6.5 Bedömning av uppförande	26
6.6 Studiegången i den grundläggande utbildningen.....	27
6.6.1 Studiegången enligt årskurs.....	27
6.6.2 Framskridande i studier enligt målenheter	27
6.7 Gemensamma läroämnena och valfria ämnen som ska bedömas i slutet av läsåret	28
6.8 Slutbedömning i den grundläggande utbildningen	28
6.8.4 Slutbedömningen i valfria ämnen	28
6.9 Frånvaro och dess inverkan på bedömning	29
6.11 Betyg.....	29
7 STÖD FÖR LÄRANDE OCH SKOLGÅNG	30
7.1 Elevens rätt till stöd för lärande och skolgång.....	30
7.2 Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande	30
7.3 Grupp-specifika stödformer – mål och anordnande	31
7.3.3 Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning.....	31
7.4 Elevspecifika stödåtgärder.....	31
7.4.2 Plan för genomförande av elevspecifikt stöd	31
7.4.3 Beslut om stöd	32
7.5 Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen	32

7.8 Kontinuerligt stöd i övergångsskeden, samarbete och smidig överföring av information	33
8 ELEVVÅRD	34
10 SÄRSKILDA FRÅGOR SOM ANKNYTER TILL SPRÅK OCH KULTUR	35

1 DEN LOKALA LÄROPLANENS BETYDELSE OCH UPPGÖRANDE AV DEN

Den grundläggande utbildningen anordnas i enlighet med de nationella normerna och läroplanen för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo. Läroplanen är ett levande arbetsredskap för alla lärare. Personalen diskuterar läroplanen tillsammans ur olika perspektiv och hur den tillämpas i skolan i syfte att ge undervisning av hög kvalitet för varje elev. En elev har enligt lagen om grundläggande utbildning rätt att varje skoldag få undervisning enligt läroplanen. Alla som arbetar med eleverna ska verkställa den läroplan som utbildningsanordnaren godkänt och följa övriga normer som reglerar arbetet. Hur läroplanen för den grundläggande utbildningen förverkligas följs upp som en del av skolans utvärderings- och utvecklingsarbete. Läroplanen utvecklas och uppdateras vid behov.

Beredningen av läroplanen för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo har gjorts i ett brett samarbete. Personalen, eleverna, vårdnadshavarna, samarbetspartner och andra intresserade har haft möjlighet att delta i arbetet på många olika sätt. Representanter för social- och hälsovården har haft möjlighet att kommentera de kommunala texterna och ledningsgruppen för barn och ungas välmående också har behandlat frågor i läroplanen beträffande barns och ungas välbefinnande på sina möten.

Läroplanen för den grundläggande utbildningen i Esbo består av de nationella grunderna och våra lokala preciseringar. Därutöver finns punkter som skolan ska definiera i sin skolvisa läroplan och/eller i läsårsplanen. De ämnesvisa delarna är gemensamma för alla skolor, med undantag av de tillägg som skolorna gör i enlighet med vad som bestäms i denna läroplan. Tillsammans bildar dessa delar en helhet som läraren ska följa i sin planering, sitt genomförande och sin utvärdering av undervisningen. Nämnden Svenska rum fattar beslut om vår lokala läroplan. Skolornas direktorer godkänner de skolvisa läroplanerna och läsårsplanen.

Läroplanen för grundläggande utbildning på svenska i Esbo kompletteras bland annat av följande planer: Esbo stads elev- och studerandevårdsplan med tillhörande bilagor samt Esbo stads välfärdsplan för barn och unga.

1.3 Utvärdering och utveckling av den lokala läroplanen

Lagen om grundläggande utbildning utgör grunden för utvärdering. Utbildningsanordnaren ska utvärdera utbildningen och bedöma vilken effekt den har samt delta i extern utvärdering av verksamheten. Syftet med utvärdering är att stöda utvecklingen av utbildningen och förbättra förutsättningar för lärande.

Ett villkor för att kunna upprätthålla och utveckla kvaliteten på undervisningen är att undervisningspersonalen målmedvetet genomför självvärdering. Lärarna ska använda utvärderingsinformation och dokumentation om elevens lärande och skolgång för pedagogisk planering och för att utveckla undervisningen. Bedömning av lärande är även ett verktyg som läraren använder för självbedömning och för att reflektera över sitt arbete. Respons från eleverna och vårdnadshavarna samt andra samarbetsparter ska beaktas för att utveckla verksamheten i skolan. Läroplanens mål, innehåll och riktlinjer för undervisningen utgör grunden för skolornas självvärdering.

Skolornas självvärdering utgår från modellen för fortlöpande förbättring. Med hjälp av regelbunden självvärdering får skolans personal möjlighet att med jämna mellanrum stanna upp och utvärdera sitt arbete. Centralt i självvärderingen är den verksamhet som eleven berörs av. Skolorna i Esbo följer ett gemensamt självvärderingssystem som baserar sig på de nationella kvalitetskriterierna för den

grundläggande utbildningen. Skolornas självvärderingssystem tar fasta på de olika delområden som grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 ålägger att utvärderas och i det ingår även elev- och vårdnadshavarenkäter.

Modellen för fortlöpande förbättring innebär systematisk granskning, utvärdering och utveckling av den egna insatsen som en del av arbetet i vardagen. Fortlöpande förbättring börjar med att man genom självvärdering tar fram och väljer ut utvecklingsobjekt. Att utveckla verksamheten med hjälp av modellen för fortlöpande förbättring är ett gemensamt ansvar för alla inom skolan.

Genom fortlöpande förbättring främjar man ett tankesätt som är inriktat på utvärdering av det egna arbetet och på utveckling. Fokus ligger på det som man själv kan påverka. Med hjälp av fortlöpande förbättring kan man ingripa i missförhållanden som upptäcks, men också ytterligare förstärka befintliga styrkor. Samtidigt är det också ett verktyg för deltagande, som varje medlem i en arbetsgemenskap kan använda för att utveckla sitt arbete och sin arbetsgemenskap.

De gemensamma målen för utveckling definieras i läsårsplanen och uppföljningen rapporteras läsårsvis.

1.4 Uppgörande av den lokala läroplanen och centrala beslut gällande den

Timfördelningen för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo innehåller två så kallade Esbotimmar, en i modersmål och litteratur i årskurs 3 och den andra Esbotimmen i modersmål och litteratur i årskurs 4. Språkprogrammet definierar riktlinjer för språkundervisningen i olika lärokurser.

2 DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN SOM GRUND FÖR ALLMÄNBILDNINGEN

2.1 Förpliktelser som styr undervisningen

Utgångspunkten för ordnandet av undervisning, handledning och stöd är att eleven har en god, trygg och inspirerande skoldag på svenska. Den svenskspråkiga skolan har en särskild uppgift i att värna om det svenska språket samt erbjuda möjlighet för eleverna att uppleva och växa i den finlands-svenska kulturen och traditionen. Undervisningen i de svenska skolorna ska ordnas så att den utbredda tvåspråkigheten beaktas. Elever ska oberoende av sin språkliga och kulturella bakgrund ges förutsättningar att i en svenskspråkig miljö utveckla och förstärka sin språkliga- och kulturella identitet i ett mångkulturellt samhälle.

Skolans verksamhet ska ordnas så att förutsättningarna för alla elevers välbefinnande, utveckling och lärande är så gynnsamma som möjligt. Både kollektiva och individuella behov i skolgemenskapen beaktas i ordnandet av undervisningen. Det centrala i utbildningen är elevens **utveckling** och att eleven lär sig, samt inhämtar kunskaper och färdigheter i enlighet med sina egna förutsättningar. Eleverna ska få känna glädje över att lära sig och få stöd för sin egen utveckling. Undervisningen utvärderas och utvecklas systematiskt. Samarbetsmöjligheter utanför skolan beaktas i undervisningen.

2.2 Värdegrunden för den grundläggande utbildningen

Värdegrunden för den grundläggande utbildningen i Esbo bygger på de värden som finns beskrivna i de nationella grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 samt på värderingar för Esbo stad som stadsfullmäktige beslutat om:

Vi är nyfikna på att lära oss

I Esbo är vi nyfikna på att lära oss och skapar utrymme för försök, insikter och reflektion.

Vi undersöker och utvecklar aktivt och modigt vår egen verksamhet och lär oss av andra. I utvecklingen av verksamheten utnyttjar vi forskning och erfarenheter av praktiskt arbete.

Vi finns till för invånare och sammanslutningar

I Esbo bemöter vi varje individ med respekt.

Vår verksamhet styrs av en gemensam syn på respektfullt bemötande. Vi uppmuntrar barn, unga och vårdnadshavare till delaktighet i den gemensamma verksamheten och i utvecklingen av gemenskapen.

Vi samarbetar

I Esbo samarbetar vi aktivt, lyssnar på och respekterar varandra.

Vår verksamhet styrs av det gemensamma målet att skapa en barnorienterad och enhetlig lärtig. Vi samarbetar sektorsövergripande. Vi stärker samarbetet med vårdnadshavarna samt barns och ungas delaktighet.

Vi agerar ansvarsfullt

Vår verksamhet styrs av de olika dimensionerna av hållbar utveckling.

Vi stöder alla barns och ungas utveckling och lärande. Vi utvecklar den gemensamma verksamhetskulturen så att barn, unga och personalen mår bra. Att främja en hållbar livsstil är ett mål för fostran.

2.3 Synen på lärande

I den grundläggande utbildningen i Esbo kompletteras beskrivningen av synen på lärande i läroplansgrunderna med ett perspektiv av positiv pedagogik. Genom att identifiera och utnyttja elevernas styrkor stärks deras tro på sin egen förmåga. Uppmuntrande handledning och respons ökar elevernas tro på sina egna möjligheter, vilket i sin tur främjar intresset att lära sig och viljan att utvidga och fördjupa sitt eget kunnande.

Värdegrunden och synen på lärande diskuteras regelbundet i skolan. Via diskussioner skapas en gemensam syn på hur dessa tillämpas i praktiken.

3 DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGENS UPPDRAG OCH ALLMÄNNA MÅL

3.3 Mångsidig kompetens som mål

Målen för mångsidig kompetens beaktas i planeringen av undervisningen i olika läroämnen och mångvetenskapliga lärområden samt i den övriga verksamheten i skolan. Varje läroämne bygger upp kompetenserna genom att tillämpa innehållet och metoderna inom läroämnet för att stöda utvecklingen av mångsidig kompetens. Mångsidig kompetens är beskrivs utifrån sju kompetenser som har flera beröringspunkter med varandra. Den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo betonar särskilt att den digitala kompetensen är starkt anknuten till de övriga sex kompetenserna.

Grunden för mångsidig kompetens läggs redan i småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen. Utvecklingen fortsätter systematiskt genom hela den grundläggande utbildningen vidare till andra stadiet. Målen för mångsidig kompetens preciseras i årskurshelheterna. Förutsättningarna för utveckling av mångsidig kompetens stärks i takt med att eleverna utvecklas. En sammanfattande beskrivning av de olika kompetenserna finns som bilaga till läroplanen.

Läraren handleder eleverna att bli medvetna om och utveckla sin mångsidiga kompetens. Läraren följer systematiskt upp utvecklingen av mångsidig kompetens hos varje elev. Eleven och elevens vårdnadshavare får regelbundet respons om utvecklingen av mångsidig kompetens hos eleven. Respons om utvecklingen av mångsidig kompetens betonas särskilt vid de årliga bedömningsamtalen och bedömning vid etappmålen (se kap. 13 Läroämnen).

Arrangemang och åtgärder med vilka skolan stöder att målen för mångsidig kompetens uppfylls:
Skriv text här

Gemensamma överenskommelser i skolan för att följa upp mångsidig kompetens: Skriv text här

4 VERKSAMHETSKULTUREN I EN ENHETLIG GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

4.1 Verksamhetskulturens betydelse och utvecklandet av den

Värdegrunden, synen på lärande och målen för den grundläggande utbildningen konkretiseras i verksamhetskulturen. En verksamhetskultur består av både officiella och inofficiella värden, attityder, handlingsmönster, verksamhetsformer och beteenden. En gemensam verksamhetskultur skapas i interaktion mellan alla som medverkar i gemenskapen. För att garantera ett jämlikt bemötande av alla parter i gemenskapen uttalas och synliggörs verksamhetskulturen i skolan.

Verksamhetskulturen ska byggas upp så att den konsekvent främjar kvalitativ pedagogik. Principerna för utvecklandet av verksamhetskulturen (4.2) ses som jämbördiga. Också målen för den gemensamma elevvården beaktas. De beslut som skolan fattar gällande skoldagens struktur och övrig verksamhet som ordnas formar även skolans verksamhetskultur. Skolan ska bygga upp skoldagen i enlighet med principerna för utvecklandet av verksamhetskulturen. Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande ska genomsyra skolans dagliga verksamhet.

Skolorna utvecklar sin verksamhetskultur på lika grunder för att garantera enhetlighet mellan skolorna, men också lokala möjligheter, förutsättningar, behov och individuella intressen för varje skola beaktas i utvecklingsarbetet. Alla skolor har en stark, enhetlig verksamhetskultur där gemenskapen stöder och främjar undervisningsarrangemang som stödjer förutsättningar för lärande. Rektorn ansvarar för att leda skolans verksamhetskultur och utveckla undervisningsarrangemang som stöder förutsättningar för lärande. Alla i skolan behöver samarbeta och ha tillräcklig kompetens för att genomföra och utveckla undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. Rektorn leder kompetensutvecklingen på sin skola i enlighet med personalens kompetens och aktuella behov som uppstår.

I de svenspråkiga skolorna i Esbo har en ändamålsenlig resurs avsatts skolvis för att genomföra undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. Rektorn ansvarar för hur denna resurs används.

4.2 Principer för utvecklandet av verksamhetskulturen

Utgångspunkten är en skola för alla elever. Eleverna erbjuds, i förhållande till sina förutsättningar, lämpliga utmaningar samt behövligt stöd för sitt lärande och sin utveckling. Verksamhetskulturen utvecklas så att varje barn har möjlighet att agera, utvecklas och lära sig som en unik individ och som medlem i gemenskapen. Elevernas lärande ska främjas genom undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. Alla som arbetar i skolan bär ansvar för elevens lärande och skolgång samt hens välmående i skolgemenskapen. Varje elev har rätt att må bra i sin skola.

Förståelse och respekt mellan individer och grupper samt ett ansvarsfullt agerande gentemot varandra utgör grunden för skolans verksamhetskultur. Varje skola ska ha en plan för jämställdhet och likabehandling, som är en bilaga till läroplanen. Resultatenheten Svenska bildningstjänster har en gemensam stomme för planen.

Verksamhetskulturen främjar en dialog eleverna emellan, mellan eleverna och de vuxna samt mellan de vuxna i skolan. Personalen är medveten om sin roll som förebilder för eleverna. Eleverna deltar i

planeringen, genomförandet och utvecklingen av skolans verksamhet tillsammans med en öppen, aktiv och handledande personal.

Verksamhetskulturen främjar samarbete, gemensamt ansvarstagande och delaktighet. Delaktighet främjas genom mångsidigt samarbete med hemmen, olika organisationer och andra aktörer. Tillsammans strävar man efter att skapa en öppen mötesplats för de som är delaktiga i skolans gemenskap. Ett fungerande samarbete förutsätter att alla tar sitt ansvar och är medvetna om sin roll inom samarbetet. Målet är att skapa en meningsfull helhet för eleverna mellan de aktörer som är verksamma i skolan.

Verksamhetskulturen främjar utvecklingen av en fysiskt aktiv livsstil. Fysisk aktivitet och rörelse utgör en central och naturlig del av skolvardagen och aktiva och funktionella metoder används i undervisningen.

Verksamhetskulturen i skolan värnar om den finlandssvenska kulturella och språkliga identiteten samt beaktar enskilda elevers kulturella bakgrund. Det ska vara naturligt att använda olika språk parallellt i skolans vardag. Skolan ger en kunskapsgrund för eko-social bildning där eleven uppmuntras att öppet bemöta mångfald.

Skolan stöder alla sina medlemmar i lärandet på ett mångsidigt sätt. Personalen utvecklar aktivt verksamheten i skolan samt erbjuder möjligheter och uppmuntras till att pröva nya metoder och flexibla lösningar. Verksamhetskulturen uppmuntrar eleverna till att pröva och experimentera samt ger utrymme till aktiviteter, kreativitet, ~~möten~~ rörelse, lek och upplevelser.

Skolvis beskrivs:

Hur förverkligar skolan principerna för utvecklandet av verksamhetskulturen:

- **En lärande organisation:**
- **Välbefinnande och trygg vardag:**
- **Främjande av en fysiskt aktiv livsstil**
- **Kommunikation och mångsidiga arbetssätt:**
- **Kulturell mångfald och språkmedvetenhet:**
- **Delaktighet och demokrati:**
- **Likabehandling och jämlikhet:**
- **Ansvar för miljön och en hållbar framtid:**

Hur är elever och vårdnadshavare delaktiga i utvecklandet av skolans verksamhetskultur:

4.2.3 Främjande av en fysiskt aktiv livsstil

Främjande av en fysiskt aktiv livsstil genomsyrar skolans verksamhetskultur och fysisk aktivitet, lek och rörelseglädje utgör en naturlig del av skolvardagen och undervisningen. Systematiskt och mångsidig rörelse ses som ett centralt pedagogiskt verktyg för att främja elevernas lärande, välmående och känsla av gemenskap i skolan.

Rörelse integreras medvetet och mångsidigt i undervisningen i alla läroämnen genom aktiverande och funktionella arbetssätt. Lärarna planerar undervisningen så att långa perioder av stillasittande undviks och eleverna ges möjlighet att lära genom rörelse, handling och upplevelser. Lärmiljöerna utformas för att stödja ett aktivt lärande och uppmuntra till mångsidig fysisk aktivitet. Skolgården och närmiljön används aktivt i undervisningen för att vidga lärmiljöerna och skapa möjligheter till rörelse i olika miljöer och med varierande intensitet. Användning av t.ex. musik, dans och olika digitala verktyg i undervisningen kan bidra till att främja rörelseglädje.

Tillsammans med eleverna diskuteras betydelsen av regelbunden fysisk aktivitet för lärande, utveckling och välbefinnande. Personalen i skolan uppmuntrar eleverna till att vara fysiskt aktiva både under skoldagen och på sin fritid, som en del av en hållbar livsstil som stöder lärandet även utanför skolan. Betydelsen av fysisk aktivitet på fritiden diskuteras även med vårdnadshavarna i olika sammanhang.

Skolans inom- och utomhusmiljöer planeras så att de möjliggör och inspirerar till mångsidig rörelse på rasterna och olika idrottsredskap finns lätt tillgängliga för eleverna. Eleverna ges möjlighet att påverka planeringen och utformningen av rörelsefrämjande verksamhet, särskilt när det gäller raster och gemensamma aktiviteter under skoldagen. Personalen i skolan föregår med gott exempel genom att själva visa en positiv inställning till rörelse och fysisk aktivitet.

Skolan erbjuder en trygg och inkluderande miljö där eleverna kan röra på sig och vara aktiva utan krav på prestation. Genom att på ett naturligt och lekfullt sätt integrera rörelse i skolvardagen ges varje elev möjlighet att uppleva rörelseglädje tillsammans med andra och att hitta meningsfulla sätt att vara fysiskt aktiv utifrån sina egna förutsättningar. Därigenom ges varje elev goda förutsättningar att utveckla en gynnsam relation till fysisk aktivitet och en positiv uppfattning av sig själv som en fysiskt aktiv individ. Lärares uppmuntran och stöd har en särskilt stor betydelse för elever som är mindre fysiskt aktiva och för elever som saknar tilltro till sina egna fysiska färdigheter.

Främjande av en fysiskt aktiv livsstil utgör en del av skolans systematiska utvecklings- och utvärderingsarbete.

4.3 Lärmiljöer och arbetssätt

4.3.1 Lärmiljöer

Lärmiljöerna ska vara föränderliga, inspirerande och tillåtande. De möjliggör verksamhet av olika slag både enskilt och i grupp. Lärmiljöerna har inslag av den lokala kulturen, naturen och hembygden samt inslag som stöder elevens språkutveckling.

I skolarbetet ska man systematiskt använda sig av olika lärmiljöer och sträva efter att regelbundet ta ut undervisningen ur klassrummet. Med hjälp av virtuella och digitala lösningar samt samarbete med olika aktörer är det möjligt att utvidga lärmiljön.

KULPS- Kultur och motionsstigen

Kulps – kultur- och motionsstigen är en helhet av kultur, motion och bibliotekstjänster som är skapad för eleverna inom den grundläggande utbildningen i Esbo. Inom KULPS kan elevernas lärmiljöer bland annat vara stadens historiska platser, muséer, bibliotek, konstutställningar, konserter, filmer, scenkonst, mångsidiga idrotts- och motionsplatser och den egna närmiljön och omgivningen användas som lärmiljöer för eleverna.

KULPS-utbudet stöder lärandet i enlighet med målen för undervisningen i de olika läroämnena och deras innehåll samt utvecklingen av mångsidig kompetens. KULPS berikar skolornas möjligheter att förverkliga mångvetenskapliga lärområden.

Varje elev har rätt att få delta i KULPS. Målet är att varje elev får delta på kulturstigen, motionsstigen och biblioteksstigen minst en gång under lärsåret. Under de nio åren i den grundläggande utbildningen blir centrala konst- och kulturinstitut, bibliotek samt motions- och idrottsplatser i Esbo bekanta för varje elev och de kan ta del av olika kultur- och idrottsutbud även på sin fritid.

4.3.2 Arbetssätt

Mångsidiga arbetssätt bidrar till att alla elever har möjligheter att få upplevelser av att lyckas och känna glädje i lärande. Arbetssätt som uppmuntrar eleverna till aktivitet och växelverkan betonas i undervisningen. Genom valet av arbetssätt kan läraren också stöda kollaborativt lärande. Läraren skapar möjligheter till helhetsbaserat lärande och samarbete inom skolan och aktörer utanför skolan. I val av arbetssätt betonas också språkinläringens betydelse. I en språkmedveten skola är alla vuxna både språkliga förebilder och språklärare i det läroämne de undervisar. **Rörelse integreras medvetet och mångsidigt i undervisningen i alla läroämnen genom aktiverande och funktionella arbetssätt.**

Digital teknologi ska användas för att främja arbetet. Med digital teknologi kan elevens förmåga att tänka, dra logiska slutsatser och lösa praktiska problem synliggöras. Digital teknologi främjar kollaborativt lärande och växelverkan och gör det möjligt att lära sig av andra och dela sina kunskaper med andra. Eleven använder aktivt digitala verktyg, innehåll och tjänster till att utveckla sin egen inlärningsprocess och fördjupa sitt lärande. Eleverna lär sig digitala färdigheter och förstår de teknologiska principerna så att de är i stånd till kreativ problemlösning och förmår välja teknologiska lösningar som stöder deras lärande.

Handledning ingår i all undervisning. Läraren vägleder eleverna att hitta sitt eget sätt att lära sig och att välja arbetssätt som lämpar sig för situationen. Läraren finns till för eleverna och är alltid aktivt närvarande i elevernas lärande. Att diskutera målen för undervisningen och lärandet med eleverna är en del av skolans vardag. Medvetenhet om målen för undervisningen stöder elevernas förmåga att reflektera över sitt eget lärande och vara delaktiga i planeringen av undervisningen. Läraren ger regelbunden, uppmuntrande respons till eleverna. Responsen ska knyta an till elevernas styrkor och på ett respektfullt sätt lyfta fram elevens utvecklingsområden. Metoder för självbedömning och kamratbedömning används systematiskt. Varje skola gör upp en handledningsplan. Resultatenheten Svenska bildningstjänster har en gemensam stomme för handledningsplanen.

4.4 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden

Helhetsskapande undervisning

Enligt förordningen om grundläggande utbildning är det huvudsakliga målet med undervisningen att eleverna ska få en bred allmänbildning samt vidga sin världsbild. Det förutsätter såväl kunskaper och färdigheter inom olika vetenskapsgrenar som tvärvetenskapliga kunskaper och kunskaper som kombinerar olika vetenskapsgrenar.

Helhetsskapande undervisning hjälper eleverna att uppfatta helheter och att se samband mellan innehållet i olika läroämnen och med olika företeelser i livet. Målet är att skapa möjligheter för eleverna till helhetsbaserat lärande, att förstå förhållandet mellan olika fenomen och på vilket sätt de är beroende av varandra.

Helhetsskapande undervisning förutsätter ett pedagogiskt grepp, där läraren i sin planering utgår från elevernas tidigare kunskaper och ser till att mål, innehåll och arbetssätt hänger ihop och kompletterar varandra, så att eleverna har möjlighet att uppleva både innehållet i undervisningen och den egna lärprocessen som en meningsfull helhet.

De sju delområdena av mångsidig kompetens inklusive målen som fastställs i grunderna för läroplanen ger riktlinjer och underlag för en helhetsskapande undervisning. Undervisningen i varje läro-ämne anknyts till företeelser i den verkliga världen och beaktar elevernas intressen. Undervisningen i olika läroämnen kan även bindas samman på olika sätt för att stöda detta.

Mångvetenskapliga lärområden

Mångvetenskapliga lärområden är ett sätt att förverkliga helhetsskapande undervisning. Mångvetenskapliga lärområden är helhetsskapande studieperioder som grundar sig på samarbete mellan läroämnena. Lärområdena ska avspegla värdegrunden och synen på lärande. De ska återspegla principerna för utvecklandet av verksamhetskulturen och stöda utvecklingen av mångsidig kompetens.

De mångvetenskapliga lärområdenas mål och innehåll samt hur de förverkligas beskrivs i den skol-visa läroplanen och preciseras årligen i läsårsplanen. Detta görs i enlighet med de mål som är upp-ställda för de mångvetenskapliga lärområdena i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Planeringen och förverkligandet av mångvetenskapliga lärområden förutsätter samarbete mellan läroämnen som representerar olika perspektiv samt utnyttjande av skolans övriga verksamhet. Det är viktigt att eleverna deltar i planeringen av de mångvetenskapliga lärområden och att innehållet i lärområdena intresserar eleverna.

Alla läroämnen ska i tur och ordning delta i genomförandet av ett lärområde på det sätt som respektive lärområde förutsätter. I studierna utnyttjas de infallsvinklar, begrepp och metoder som är kännetecknande för de olika läroämnena. Omfattningen av ett lärområde ska planeras så att eleverna har tid att fördjupa sig i innehållet och att arbeta målinriktat, mångsidigt och uthålligt.

I de svenska skolorna i Esbo ska eleven varje läsår få ta del av flera mångvetenskapliga lärområden som studeras under en längre period. Eleverna ska få respons under den tid man arbetar med lärområdet. De mångvetenskapliga lärområdena är en del av undervisningen i de ämnen som varit inkluderade i lärområdet och beaktas således i bedömningen av läroämnena.

Hur förverkligas helhetsskapande undervisning i praktiken i skolan?

Hur förverkligas de mångvetenskapliga lärområdena i skolan?

- Hur beaktas elevernas delaktighet i planeringen av de mångvetenskapliga lärområdena?
- Hur följer skolan upp, utvärderar och utvecklar förverkligandet av de mångvetenskapliga lärområdena?

Skolan gör en närmare beskrivning som en del av läsårsplanen för varje mångvetenskapligt lärområde som innehåller följande delar:

- Vilka läroämnen som ingår i det mångvetenskapliga lärområdet
- Omfattningen av det mångvetenskapliga lärområdet
- Mål, innehåll och bedömning av lärande inom det mångvetenskapliga lärområdet
- Hur utvecklingen av utvecklingen av mångsidig kompetens främjas
- Samarbete med utomstående aktörer

5 SKOLARBETE SOM FRÄMJAR LÄRANDE OCH VÄLBEFINNANDE

5.1 Gemensamt ansvar för skoldagen

Skoldagen ordnas så att den är trygg och enhetlig ur elevens perspektiv, så att undervisning och annan verksamhet som stöder undervisningen skapar en meningsfull helhet. Detta stöder elevens hel- täckande välbefinnande, utveckling och lärande samt uppnåendet av målen för den grundläggande utbildningen. Ansvaret för skoldagen tillhör alla som är delaktiga i att förverkliga den. Detta innebär att personalen, eleverna, vårdnadshavarna och andra samarbetsparter bär ansvar för att för egen del främja en trygg och enhetlig skoldag.

Eleven har rätt till en trygg studiemiljö som innebär fysisk, psykisk och social trygghet. Studiemiljön ska också vara hälsosam och fri från hinder. Genom en god skolkultur och ordningsregler främjas arbetsro och trygghet. Samtidigt ökar trivseln och säkerheten. Med elevvård avses främjande och upprätthållande av elevens goda lärande, goda fysiska och psykiska hälsa och sociala välbefinnande samt verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa. En välfungerande elevvård förverkligas genom att all personal i skolan samarbetar för elevens bästa. Elevvården ska i första hand bestå av gemensam elevvård som stöder hela skolan. Elevvården hör därmed till alla som arbetar i skolan och till dem som ansvarar för elevvårdstjänsterna. Inom skolans elevvård ska samhörighet, omsorg och öppen växelverkan i skolgemenskapen utvecklas. Alla i personalen bär ansvar i sitt dagliga arbete för att skapa förutsättningar för att eleverna ska känna sig delaktiga och må bra.

I Esbo används välfärdsområdets gemensamma modell för ingripande vid frånvaro. I modellen beskrivs stöd för skolengagemang, mål för och innebörd av förebyggande av frånvaro, samt de gemensamma principerna för systematisk uppföljning och ingripande. Modellen består av gemensamma riktlinjer för uppföljningen av frånvaro, roller och ansvar, samarbetsformer samt central praxis för ingripande och uppföljning. Välfärdsområdets gemensamma modell för ingripande vid frånvaro finns som bilaga till Esbo stads elev- och studerandevårdsplan. I modellen för skolorna definieras gemensamma timgränser och procent som stöd för uppföljningen av frånvaro. Frånvaro betraktas alltid som en helhet. All frånvaro måste beaktas (utredd, av hälsoskäl, på förhand anhållen och olovlig).

För att stödja elevernas skolengagemang betonas i skolor positivt bemötande, delaktighet och stärkande av känslan av gruppmedlemskap, samt respektfullt bemötande i den dagliga samverkan. I samarbetet mellan hemmet och skolan betonas öppenhet och ömsesidigt förtroende. Skolornas arbete för att främja välbefinnandet stödjer skolengagemanget och förebyggandet av frånvaro. Stöd för närvaro och tidigt ingripande är avgörande för att minska frånvaro. Ansvaret för att stödja skolengagemanget och för förebyggande arbete bärs av skolans alla vuxna. De lägre årskursernas klasslärare och de högre årskursernas klassföreståndare ansvarar för att regelbundet följa frånvaron samt för att i ett tidigt skede upptäcka och ingripa. Läraren vidtar för situationen passande handlednings- och stödåtgärder. Vid långvarig frånvaro av enskilda elever fattas beslut enligt situation av den ansvariga i skolan tillsammans med undervisningspersonalen och aktörer inom elevvårdens tjänster. Skolans ledning ansvarar i sin tur för den systematiska uppföljningen på skolnivå och vidtar behövliga åtgärder på basis av informationen. Skolan informerar vårdnadshavare om betydelsen av skolengagemang samt om uppföljningen av och ingripandet vid frånvaro. Vid fall av frånvaro är samarbetet mellan skolan, eleven och vårdnadshavarna centralt. I skolans läsårsplan anges skolspecifik praxis för stärkandet av skolengagemang samt uppföljningen av och ingripandet vid frånvaro.

5.2 Samarbete

5.2.1 Elevernas delaktighet

Eleverna ska uppmuntras och stödas att vara aktiva, delaktiga och påverka sitt lärande, sin omgivning och sin vardag. Målet är att varje elev utifrån sina egna förutsättningar är aktiv i att planera sitt eget skolarbete. Läraren fungerar som en handledare och stöder eleven att ta ansvar för sin lärandeprocess.

Eleverna uppmuntras till att uttrycka sina åsikter. Eleven stöds i att framföra dem konstruktivt genom att lyssna, kompromissa och ta hänsyn till andra. Läraren ska se till att eleverna får erfarenheter av samarbete enligt demokratiska principer.

Eleverna garanteras verkliga möjligheter att vara delaktiga i och påverka skolans verksamhet och i mån av möjlighet även vara delaktiga i och påverka andra viktiga beslut angående skolan. Att upptäcka att den egna åsikten är viktig förstärker elevernas lust att vara delaktiga och påverka egna och gemensamma ärenden. Skolgemenskapen förstärks av vänelevsverksamhet och elevrådet/-kåren. Elevrådet/-kåren har en öppen diskussion och ett öppet samarbete med skolans personal, direktion och andra aktörer i omgivningen. I årskurserna 7-9 har eleverna rätt till representation i skolans direktion.

Skolorna samarbetar aktivt med ungdomsfullmäktige för att uppmuntra eleverna att följa och aktivt påverka ärenden som berör dem.

Elevernas delaktighet och elevmedverkan förverkligas i skolan på följande sätt: Skriv text här

5.2.2 Samarbete mellan hem och skola

Ett konstruktivt samarbete mellan hem och skola är ett effektivt stöd för elevens lärande och skolgång samt utveckling. Vårdnadshavare har huvudansvaret för fostran och skolan har huvudansvaret för undervisningen. Vårdnadshavares uppgift är att stöda, uppmuntra och leda barnens skolgång samt att övervaka att barnet fullgör sin läroplikt. Skolans uppgift är att stöda hemmen i deras fostringsuppgift. Detta sker genom att uppmuntra vårdnadshavare till ett ansvarsfullt föräldraskap och att aktivt stöda barnen i studierna. Vårdnadshavare respekteras för sin kännedom om och sitt ansvar för sina barn, och bemöts som jämställda parter. Ibland kan information om elevens hemförhållanden behövas för att kunna arrangera elevens undervisning på ett ändamålsenligt sätt. Bestämmelserna om sekretess gäller för sådan information. Målet med samarbetet är att bygga upp ett förtroendefullt och konstruktivt samarbete med vårdnadshavare.

Ett meningsfullt samarbete bygger på ömsesidig respekt för varandra. Alla parter ansvarar för upprätthållandet av ett fungerande samarbete. För att stöda samarbetet ska skolan erbjuda vårdnadshavare mångsidiga samarbetsformer, tillgång till information och möjlighet att komma med initiativ. Skolan beaktar familjers olika behov av samarbete. Familjer med annan kulturell bakgrund görs förtrogna med det finländska skolsystemet och dess kutymer. Tolk kan användas som stöd för samarbete med vårdnadshavare. Samarbetet mellan hem och skola sker både på individ- och skolnivå. Skolan samarbetar med vårdnadshavare så att vårdnadshavare för sin del kan stöda sitt barns målinriktade lärande och skolgång. Läraren får ökad kännedom om eleven genom interaktion med hemmet, vilket hjälper läraren att planera och genomföra undervisningen. Då eleven är i behov av stöd för sitt lärande och sin skolgång är samarbetet betydelsefullt för att identifiera, planera och förverkliga de nödvändiga stödåtgärderna.

Vårdnadshavare har rätt att delta i skolans läroplansarbete, särskilt då det gäller att fastställa värdegrunden, målen för fostran och ordningsreglerna. Skolan ordnar årligen minst ett tillfälle för vårdnadshavare att träffa barnets lärare och för att få information om läsårets program inklusive principerna för förverkligandet skolans verksamhet. Vårdnadshavare har rätt att årligen träffa barnets klasslärare/klassföreståndare personligen och att vid behov ta kontakt med skolans elevvårdsgrupp, elevhandledare och/eller andra lärare. Skolan kontakter vårdnadshavarna och har skyldighet att informera dem om angelägenheter som berör elevens välbefinnande och studieframgång.

Vårdnadshavarna har rätt till representation i skolans direktion. En av direktionens uppgifter är att utveckla nya och mångsidiga förfaringsätt för att främja samarbetet mellan hem och skola. Även föräldraföreningen och klassombud främjar samarbetet med vårdnadshavarna och utvecklingen av gemenskapen i klasserna och skolan.

Utöver befintliga strukturer för samarbetet utvecklar skolorna nya samarbetsformer som stöder dialogen med hemmet. Skolan ger vårdnadshavarna information om olika samarbetsformer mellan hem och skola samt om främjandet av välbefinnandet och tryggheten i skolgemenskapen. Vårdnadshavarna informeras om läroplanen, ordnandet av undervisningen och handledningen, bedömningen i anslutning till studierna, elevernas möjligheter att få stöd och elevvård. Skolan ger vårdnadshavare information om hur uppgifter som gäller det egna barnet hanteras, hur information erhålls och överförs, samt om frågor kring sekretess. Informations- och kommunikationstekniken ska utnyttjas i syfte att förbättra både informationsgången och kontakten mellan hem och skola. Vårdnadshavarna har möjlighet att följa undervisningen. Med tanke på eleverna och undervisningen är det önskvärt att vårdnadshavare kommer överens med läraren om en lämplig tidpunkt.

Skolan samarbetar med hemmet på följande sätt (t.ex. verksamhetsmodeller, ansvars- och arbetsfördelning):

- **på skolnivå** Skriv text här
- **på klassnivå** Skriv text här
- **på individnivå** Skriv text här

5.2.3 Skolans interna samarbete och samarbete med andra parter

Personalen i skolan samt övriga sakkunniga som arbetar med eleverna och deras vårdnadshavare bildar en mångprofessionell fostringsgemenskap. Det betyder att vars och ens kunskaper och erfarenheter förenas för att skapa de bästa förutsättningarna för att främja välmående, trivsel och lärande.

Till skolans personal hör att delta i enhetens läroplansarbete och i andra pedagogiska diskussioner för att skapa en gemensam förståelse för skolans mål och för att implementera läroplanens innehåll i vardagen. Under ledning av rektorn utvärderas och utvecklas skolans verksamhet och verksamhetskultur samt undervisningsarrangemang som stödjer förutsättningar för lärande. Dessa är inte statiska utan lever i tiden utgående från rådande omständigheter. Var och en har ansvar för att bidra till det gemensamma arbetet samt att följa de gemensamma riktlinjerna. Personalen har rätt till representation i skolans direktion.

Skolan samarbetar med andra skolor för att utveckla den grundläggande utbildningen. Via samarbetet främjas en jämlik grundläggande utbildning. Tillsammans med förskoleundervisningen och läroanstalter på andra stadiet skapas kontinuitet i elevens lärtig.

Undervisningen präglas av ett mångsidigt och målmedvetet samarbete med olika aktörer, både kommunala och övriga samarbetspartner. Samarbetet med olika aktörer utvecklas i enlighet med målsättningarna för den grundläggande utbildningen och för att främja elevens lärande. I samarbete beaktas en fungerande informationsgång.

Samarbete vid övergångsskeden

Samarbete behövs särskilt vid övergångarna i den grundläggande utbildningen och när eleven byter skola. Olika övergångar i elevens lärtid är viktiga skeden i hans liv. En smidig övergång främjar elevens känsla av trygghet och välbefinnande. Förfaringssätten ska utvärderas och utvecklas genom samarbete mellan personalen. Även respons från eleverna och vårdnadshavarna ska beaktas. I läsårsplanen preciserar skolan rutiner och ansvar vid övergångarna.

När en elev flyttar över till grundläggande utbildningen/andra stadiet eller byter klass/skola följs Esbos gemensamma anvisningar för dataöverföring.

När en elev byter klass/skola eller flyttar över till den grundläggande utbildningen i Esbo får eleven och vårdnadshavarna information om den nya skolan och dess mål, uppdrag och förfaringssätt. Eleven och vårdnadshavarna erbjuds även möjlighet att besöka den nya skolan inom Esbo i förväg.

Vid övergångarna samarbetar personalen i elevens nuvarande enhet/klass/skola och personalen i den nya klassen/skolan i Esbo genom att föra gemensamma diskussioner om pedagogiken i respektive enhet/klass/skola.

Handledning vid övergångsskedena beskrivs närmare i Handledningsplanen för grundläggande utbildning i Esbo som utgör en bilaga till läroplanen och i de skolvisa delarna i handledningsplanen.

Samarbetet och informationsöverföringen vid övergångsskedena då eleven är i behov av stöd beskrivs närmare i kapitel 7.8.

Sammanhållen förskole- och nybörjarundervisning

Sammanhållen förskole- och nybörjarundervisning (SFN) är en verksamhetsform där förskolan och årskurs 1 och eventuellt årskurs 2 utgör en helhet. Inom denna helhet samarbetar personalen inom förskoleundervisningen och nybörjarundervisningens lärare. Detta möjliggör arbete med åldersblandade barngrupper under en längre tidsperiod och utbyte av pedagogisk kompetens.

Genom den sammanhållna förskole- och nybörjarundervisningen erbjuds eleven arbete utgående från egen utvecklingsnivå, oavsett ålder. På detta vis skapas en miljö som gynnar alla elever och där de enskilda individerna stöder varandra på olika sätt. Undervisningen planeras så att alla elever ska ges möjlighet att vara delaktiga och få positiva lärupplevelser. Fördelen med den sammanhållna undervisningen är att den binder samman övergången från förskolan till nybörjarundervisningen för att ge eleven en trygg miljö.

Sammanhållen förskole- och nybörjarundervisning förverkligas i skolan på följande sätt (görs upp i samarbete med närförskolan): Skriv text här

5.3 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder

I Esbo används en gemensam plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder. I planen beskrivs användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder samt förfaringssätten kring dem. Planen är en bilaga till läroplanen och den innehåller skolvisa delar.

5.4 Olika sätt att anordna undervisningen

5.4.1 Undervisning enligt verksamhetsområden

I enlighet med ett avtal mellan Esbo stad och Helsingfors stad kan undervisning enligt verksamhetsområden i en specialklass vid behov ordnas i en skola i Helsingfors. Ifall det finns en elev som studerar enligt verksamhetsområden i någon av Esbos svenska skolor planeras undervisningen individuellt för eleven. **Skolan utvecklar sin verksamhetskultur så att också elever som studerar enligt verksamhetsområde har möjlighet att agera, utvecklas och lära sig som en unik individ och som medlem i gemenskapen. Utgångspunkten är en skola för alla elever.**

5.4.2 Flexibel grundläggande utbildning

Syftet med flexibel grundläggande utbildning är att minska studieavbrott och förebygga utslagning. Målet är att förstärka elevens studiemotivation och livskompetens samt att helhetsmässigt stöda elevens lärande och skolgång under den grundläggande utbildningen. I flexibel grundläggande utbildning får eleven stöd vid övergången till studier på andra stadiet, huvudsakligen inom yrkesutbildningen, och undervisningen strävar efter att ge eleven sådana färdigheter som behövs för att genomföra studierna. I verksamheten betonas elevens motivation för att ta ansvar för sin egen framtid. Verksamheten stöder elever med bristande motivation och elever som underpresterar att förstärka och utveckla sina kunskaper och färdigheter samt att öka sin kompetens att hantera sitt liv och sin vardag.

FLEX-klassens verksamhet är avsedd för elever i årskurserna 8 och 9 i de svenskspråkiga skolorna i Esbo. I första hand antas elever i årskurs 9 och om det därefter finns lediga platser kan även elever i årskurs 8 antas

Anordnande av undervisning

Flexibel grundläggande utbildning anordnas i huvudsak i enlighet med den grundläggande utbildningens allmänna läroplan. Undervisningen ordnas i en egen grupp (FLEX-klass) i skolan, på arbetsplatser och i andra adekvata lärmiljöer. I undervisningen tillämpas aktiverande och mångsidiga undervisningsmetoder samt arbetssätt och olika lärmiljöer utnyttjas. Fokus ligger på yrkesövergripande samarbete mellan olika organisationer.

Ungefär en tredjedel av undervisningen för eleverna genomförs på arbetsplatser eller i andra adekvata lärmiljöer. Eleverna utför enligt läroplanen utarbetade, individuellt anpassade inlärningsuppgifter i skolan, på arbetsplatser eller i andra lärmiljöer. I anslutning till uppgifterna handleds eleverna till att gradvis ta ett ökat ansvar för sina studier. För att eleven får tillräcklig handledning är individuella arrangemang nödvändiga. För närhandledningen på arbetsplatsen ansvarar en arbetstagare, som handleder och stöder eleven i inläringen i arbetet.

För alla elever i flexibel grundläggande utbildning görs en plan för flexibel grundläggande utbildning (FLEX-plan). I FLEX-planen beskrivs hur den flexibla grundläggande utbildningen ordnas för eleven i skolan, på arbetsplatser och i övriga lärmiljöer. Ifall eleven får elevspecifikt stöd, ska den flexibla grundläggande utbildningen beskrivas i planen för genomförande av elevspecifikt stöd. I planen definieras även hur elevens vårdnadshavare kan stöda skolgången.

Ett team, bestående av en specialklasslärare och en handledare, ansvarar för verksamheten i FLEX-klassen. Specialklassläraren i FLEX-klassen har huvudansvar för undervisningen och samarbetet med vårdnadshavarna. Handledarens uppgift är att erbjuda personligt stöd för eleverna, både individuellt och i grupp, och delta i samarbetet med elevernas vårdnadshavare. Hen deltar mångsidigt i FLEX-gruppens verksamhet och följer upp elevernas övergång till andra stadiet. Handledaren ansvarar för att skapa och koordinera samarbetet med arbetsplatserna. FLEX-teamet besöker arbetsplatserna och följer hur studierna framskrider. Skolan ingår ett skriftligt avtal om arbetsfördelningen och ansvar mellan lärare/handledare och de personer som ansvarar för handledningen på en arbetsplats.

Samarbete, stöd för lärande och skolgång samt elevvård

Vårdnadshavarna är skolans viktigaste samarbetspartner i anordnandet av flexibel grundläggande utbildning. FLEX-klassens verksamhetssätt förutsätter engagemang från hemmet. Utökad kontakt mellan hem och skola konkretiseras bl.a. vid uppgörandet av elevens FLEX plan och vid uppföljningen av elevens skolgång.

Inom ramen för FLEX-klassens verksamhet samarbetar skolan mångprofessionellt med andra sektorer i syfte att bygga upp stödnätverk för eleverna. Naturliga samarbetsparter är bland annat stadens ungdomsväsende samt social- och hälsovårdssektorn, yrkesläroanstalter, gymnasier och ungdomsverkstäder.

Eleverna i flexibel grundläggande utbildning har rätt till lagstadgat stöd, handledning och elevvård. Stöd och elevvård anordnas för elever i flexibel grundläggande utbildning i enlighet med läroplanen för grundläggande utbildning. Elever i flexibel grundläggande utbildning omfattas av elevvården i den skola där klassen är placerad.

En elev inom flexibel grundläggande utbildning kan få elevspecifika stödåtgärder, förutsatt att eleven inte dessutom har beslut om att avvika från grundläggande utbildningens mål och därmed kan följa den läroplan som används i undervisningen och att arrangemanget som helhet kan anses ha ett mervärde för eleven. Om eleven får elevspecifikt stöd, görs en plan för genomförande av elevspecifikt stöd, där man beskriver hur undervisningen ska ordnas.

FLEX-klassen är en del av skolgemenskapen och eleverna deltar i skolans gemensamma verksamhet.

Bedömning

Inom den flexibla grundläggande utbildningen följs den grundläggande utbildningens principer om mångsidig och kontinuerlig uppföljning och utvärdering samt kriterier för elevbedömning. I FLEX-klassen ansvarar specialklassläraren och eventuella ämneslärare som undervisar eleven för elevbedömningen.

Under perioderna för inläring i arbetet utvärderar arbetsgivaren elevens prestation tillsammans med eleven och FLEX-klassens specialklasslärare och handledare.

Antagning

Antagningsprocessen och antagningskriterier fastställs av nämnden Svenska rum med ett skilt beslut.

5.4.3 Framskridande i studier enligt målhelheter

I elevens plan ska målhelheterna för eleven, innehållet i dem, elevens framsteg i studierna och principerna för bedömningen skrivas in. Planen utarbetas i samarbete mellan de lärare som undervisar eleven, eleven själv och elevens vårdnadshavare. Genomförandet av planen ska utvärderas alltid då elevens behov förutsätter det, men minst en gång per läsår. Om eleven inte avancerar i sina studier enligt planen, måste detta diskuteras med vårdnadshavarna och nödvändiga åtgärder vidtas.

Innan en elev övergår till studier enligt målhelheter ska ett förvaltningsbeslut fattas. Beslutanderätten om framskridande i studier enligt målhelheter definieras i Beslutanderätt i enlighet med lagstiftningen som gäller småbarnspedagogik och utbildning för tjänstemän inom Esbo stads resultatenhet Svenska bildningstjänster och staben för sektorn.

5.4.4 Tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen

Den tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen är avsedd för elever som övergår från förberedande undervisning till den grundläggande utbildningen. Till tilläggsundervisningen anvisas i Esbo de elever som efter avslutad förberedande undervisning fortfarande har en grundläggande språkkunskap på elementär nivå (A1) i undervisningsspråket samt en bristfällig och begränsad skolgångsbakgrund.

Behovet av tilläggsundervisning bedöms i regel i slutskedet av den förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen i samarbete mellan eleven, vårdnadshavarna och de lärare som har undervisat eleven inom den förberedande undervisningen. Tilläggsundervisningen för den förberedande undervisningen ordnas i första hand i elevens närskola som inkluderande undervisning.

5.4.5 Undervisning i sammansatt klass

Undervisning kan då det är ändamålsenligt anordnas i sammansatta klasser. Ifall undervisning anordnas i sammansatta klasser beskrivs de centrala förfaringssätten i den skolspecifika läroplanen. Den noggrannare planeringen av undervisningen, till exempel hur årsveckotimmarna i de olika läroämnena fördelas per årskurs, definieras i lärsårsplanen.

Beskrivning av hur undervisningen i sammansatta klasser ordnas och vilka förfaringssätt som tillämpas: Skriv text här

5.4.6 Fjärruppkoppling i undervisningen

Fjärruppkoppling kan utnyttjas t.ex. i undervisningen av samiska. De praktiska arrangemangen, tillvägagångssätten och ansvarsfördelningen bestäms individuellt från fall till fall.

5.4.7 Undervisning för elever som är patienter inom den specialiserade sjukvården och konsultativ sjukhusundervisningstjänst

Undervisning för en elev som är patient inom den specialiserade sjukvården

Sjukhusundervisningen är avsedd för elever som är patienter på sjukhuset, får specialiserad sjukvård eller har en HUS öppenvårdskontakt. En plats i sjukhusundervisningen kan beviljas ifall den anses stöda elevens vård och rehabilitering som helhet. Även elever som i enlighet med en sakkunnigs bedömning kan dra nytta av sjukhusundervisningen, kan beviljas plats där. En elev i sjukhusundervisningen kan få elevspecifika stödåtgärder som definieras i elevens plan för genomförande av elevspecifikt stöd.

I sjukhusundervisningen strävar man till att anpassa undervisningen enligt elevens personliga resurser och livssituation. I sjukhusundervisningen betonas utöver fostran och undervisning samarbete mellan lärarna i sjukhusundervisningen, lärarna i elevens egen närskola, vårdnadshavarna och vårdinstanserna. Elever i sjukhusundervisningen har rätt att få elevvård enligt Esbo stads elev- och studerandevårdsplan.

Sjukhusundervisning i klass på svenska i Esbo anordnas i samband med Keinumäen koulu. Undervisningen leds av rektorn för rektorn för Lagstads skola. Undervisningen i sjukhuskolan anordnas för elever i åk 1–9. Ansökan om en plats i sjukhusundervisningen görs enligt Svenska bildningstjänsters anvisningar.

En elev med placering i sjukhusundervisning behåller sin elevplats i sin egen närskola. Personal i sjukhusundervisningen samarbetar med elevens närskola med tanke på anordnandet av undervisning och elevvård. Eleven ska få det stöd som behövs vid övergången till sjukhusundervisning eller återgången/övergången tillbaka till sin egen närskola eller någon annan skola. En plan för övergång till sjukhusundervisning och återgång/övergång till närskola eller annan skola görs upp tillsammans med elevens mångprofessionella team.

Konsultativ sjukhusundervisningstjänst

Konsultativ sjukhusundervisningstjänst på svenska erbjuds till skolor i Esbo samt till skolor i övriga kommuner i Västra Nylands välfärdsområde enligt en överenskommen arbetsfördelning mellan Esbo stad och Raseborg.

Esbo stad erbjuder konsultativ sjukhusundervisningstjänst på svenska riktad till lärare som undervisar eleven. Konsultationen ska främst ha en pedagogisk inriktning.

Målet är att stärka lärarnas kompetens så att eleven kan få det stöd hen behöver i sin egen närskola. Genom konsultation främjas utvecklingen och användningen av förebyggande och tidiga stödformer som en del av skolornas verksamhetskultur och strukturer.

Den konsultativa sjukhusundervisningstjänsten inkluderar till exempel telefonkonsultationer, distans- och närmöten, nätverkssamarbete samt skolbesök. Konsultationen kan ske anonymt. Ifall en konsultation inte sker anonymt ska det alltid göras med elevens och dennas vårdnadshavare tillstånd.

Ansökan om konsultativ sjukhusundervisningstjänst görs enligt Svenska bildningstjänsters anvisningar. Anvisningarna ges separat till övriga kommuner inom Västra Nylands välfärdsområde.

5.4.8 Avvikande ordnande av grundläggande utbildning

Om en elev tidigare har fullgjort lärokursen i ett läroämne ska detta påvisas med ett betyg från den elevens tidigare skola.

Beslut om genomförandet av en särskild examen fattas utifrån en individuell plan för eleven där de olika prov som ingår i examen och de ansvariga lärarna fastställs.

5.4.9 Undervisning i särskilda situationer

Vid behov av undervisning vid särskilda situationer så som de beskrivs i läroplanensgrunderna följs samma riktlinjer som vid övriga byten av läroanstalter. Samarbete vid övergångar beskrivs närmare i kapitel 5.2 och 7.8.

5.5 Annan verksamhet som stödjer målen för undervisning och fostran

Det praktiska skolarbetet ordnas så att arrangemangen stöder målen för undervisning och fostran samt främjar en enhetlig verksamhetskultur i den grundläggande utbildningen. Annan verksamhet i skolan stärker för sin del upplevelsen av en bra och trygg skoldag samt möjliggör en enhetlig och omväxlande dag utifrån elevens perspektiv. De skolvisa arrangemangen kring annan verksamhet bestäms i läsårsplanen.

En välfungerande eftermiddagsverksamhet kan för sin del främja en elevs välbefinnande, utveckling och skolgång. Eftermiddagsverksamheten beskrivs i verksamhetsplanen för eftermiddagsverksamheten på svenska i Esbo.

URHEA

Lagstads skola, Mattlidens skola och Storängens skola hör till nätverket för årskurserna 7-9 i huvudstadsregionens idrottsakademi (URHEA-nätverket). Skolan stöder unga idrottares växande och lärande genom att erbjuda möjlighet att kombinera skola och ett aktivt idrottande. Lagstad, Mattliden och Storängen beskriver URHEA-verksamheten skolvis.

Beskrivning av URHEA verksamheten i skolan: Skriv text här

Klubbverksamhet i skolan.

Målet med klubbverksamheten är att erbjuda en meningsfull fritidsverksamhet som en naturlig del av elevens skoldag. Verksamheten stöder elevernas psykiska och fysiska växande, välmående och utveckling samt ökar delaktigheten. För att främja barn och ungas välmående och utveckling erbjuds ett brett utbud av klubbar som ger eleverna möjlighet att prova på olika aktiviteter och lära sig mångsidiga färdigheter. Klubbarna kan också vara en plats där barnen kan skapa nya vänskapsrelationer. Klubbverksamheten värnar om det svenska språket och stödjer elevernas språkfärdigheter.

Skolan beskriver sin klubbverksamhet i läsårsplanen och informerar eleverna och vårdnadshavarna om den. Skolan kan samarbeta med föräldraföreningen och andra samarbetspartner i anordnandet av klubbverksamheten.

Skolbiblioteksverksamhet

I varje skola i Esbo ordnas skolbiblioteksverksamhet. Målet för skolbiblioteksverksamheten är att stöda elevernas mångsidiga kompetens och läslust samt att stärka elevernas språkliga färdigheter. Inom ramen för skolbiblioteksverksamheten samarbetar skolan med de kommunala biblioteken. I samarbete med biblioteken fördjupas och breddas studier i litteratur. Eleverna uppmanas att besöka bibliotek även på fritiden och senare i livet.

Skolbiblioteken i Esbo har en gemensam materialdatabas och ett gemensamt lånesystem.

Arrangemang för skolbiblioteksverksamhet: Skriv text här

Skolmåltiden

De måltider som serveras på skolorna är mångsidiga, varierande och av sitt näringsvärde fullvärdiga helheter. De årliga högtiderna beaktas i skolmåltiden. Vid högtiderna bjuds en festligare måltid som anknyter till temat. I planeringen av måltiderna beaktas näringsrekommendationerna som Statens näringsdelegation har utfärdat. En modellportion som hjälper eleven att sammanställa en fullvärdig måltid finns tillgänglig vid måltidssituationen.

Eleverna har möjlighet att delta i utvärderingen och utvecklingen av skolmåltiden och måltidssituationerna tillsammans med skolans personal och producenten för skolmåltiden. Tillsammans utvecklas trivseln och smidigheten i måltidssituationerna. Målet med måltidssituationerna är att förstå vikten av regelbundna måltider för välmåendet och att lära sig gott uppförande, umgänge vid måltider och bordsskick. Måltidssituationerna främjar också för sin del en hållbar och sund livsstil.

Eleverna har möjlighet att ha olika ansvarsuppgifter i samband med skolmåltiden, vilket stöder elevernas närings- och hälsofostran. Uppdragen kan också stöda elevernas fostran gällande sociala, estetiska och kulturella aspekter samt fostran i hållbar utveckling.

Beskrivning av skolans förfaringssätt gällande skolmåltiderna: Skriv text här

Gällande mellanmål har skolan följande principer: Skriv text här

Raster, morgonsamlingar och andra gemensamma evenemang samt studiebesök och lägerskolor

Rastaktiviteterna planeras så att de stärker samhörigheten, utvecklar elevernas sociala relationer och möjliggör motion. Skolornas utrymmen och skolgården utvecklas så att de inspirerar och piggar upp eleverna och uppmuntrar till utevistelse under rasterna. Eleverna är delaktiga i planeringen av rastaktiviteter.

Andra gemensamma evenemang, studiebesök och eventuella lägerskolor kan användas för att utvidga lärmiljön och för att förverkliga helhetsskapande undervisning. Skolan beskriver raster, morgonsamlingar, andra gemensamma evenemang, studiebesök och lägerskolor i sin läsårsplan.

Skolväg och skoltransporter

Esbo stad har gemensamma riktlinjer för skolresor och transporter och om tillvägagångssätt i samband med dem. Skolan ansvarar för att informera elever och vårdnadshavarna om dessa.

6 BEDÖMNING AV ELEVENS LÄRANDE OCH KUNNANDE I DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

6.1. Bedömningens syften i den grundläggande utbildningen

I Esbo betonas positiv pedagogik, som även är en utgångspunkt för bedömning av lärande och kunnande. I skolan förs regelbundna diskussioner om bedömning och bedömningspraxis mellan lärare samt med elever och vårdnadshavare i syfte att skapa en bedömningskultur som stöder lärande. Speciellt i början av läsåret är det viktigt att informera elever och vårdnadshavare om bedömningspraxis.

Bedömningen ska vara sporrande och realistisk. I bedömningskulturen i Esbo betonas särskilt växelverkan mellan elev och lärare, som utgör en stor del av bedömningen. Eleven får handledande respons om sitt lärande och sin utveckling. Lärarens uppgift är att medvetandegöra eleven om den egna lärandeprocessen och hjälpa eleven vidare då hen stöter på svårigheter i det egna lärandet. Målet med handledningen av och responsen om lärande är att eleven stegvis tar ett större ansvar för sitt lärande, blir medveten om sin egen lärandeprocess och lär sig att själv påverka det egna lärandet i allt högre grad. Eleven och elevens vårdnadshavare ska vara medvetna om målen för undervisningen och föremål för bedömningen.

Den information som fås i samband med bedömningen utgör grunden för differentiering och bidrar till att tidigt identifiera elevernas eventuella behov av stöd. Bedömningen är också ett verktyg som läraren ska använda för egen självvärdering och för att reflektera över sitt arbete samt för att anpassa undervisningen enligt elevernas behov.

6.1.1 Formativ bedömning

Läraren observerar kontinuerligt elevernas läroprocesser, skapar mångsidiga tillfällen för eleverna att visa sitt lärande på olika sätt och kommunicera med eleverna om deras lärande. Med hjälp av den formativa bedömningen handleder läraren eleverna i deras lärande och synliggör på vilket sätt eleven kan främja sitt eget lärande. Den formativa bedömningen sker i huvudsak genom respons och interaktion mellan eleven och läraren i undervisningssituationer. Responsen ska vara kvalitativ och beskrivande och bestå av växelverkan där man analyserar och löser utmaningar i lärandet. En del av den formativa bedömningen är bedömningssamtal som alla elever deltar i under läsåret. I bedömningssamtalet läggs fokus på elevens styrkor i lärande och skolgången samt behandlar elevens framsteg i lärande i relation till målen i undervisningen. I bedömningssamtalet deltar eleven och en eller flera av elevens lärare. Elevens vårdnadshavare erbjuds alltid möjlighet att delta i bedömningssamtalet. Bedömningssamtalet dokumenteras på pedagogiskt ändamålsenligt sätt.

6.5 Bedömning av uppförande

I skolans fostrande uppdrag ingår att ge eleverna handledning samt kunskaper och färdigheter i anknytning till uppförande. Eleverna ska lära sig att ta hänsyn till andra människor och omgivningen och att följa gemensamt överenskomna handlingsätt och regler. De ska i olika kommunikationssituationer i skolan lära sig att uppföra sig sakligt och väl på det sätt som situationen kräver. Eleverna har också ett eget ansvar som medlemmar i skolgemenskapen. Det innebär att regelbundet delta i skolarbetet, att vara hygglig och bemöta sina skolkamrater och de vuxna i skolan med respekt och att följa gemensamma regler. Att respektera andra människors integritet, arbete och

arbetsro samt sköta överenskomna uppgifter är nödvändigt i skolarbetet. Lagen om grundläggande utbildning förpliktar eleverna att delta i den grundläggande utbildningen, att utföra sina uppgifter samvetsgrant och att uppträda sakligt. En elev ska enligt lag även låta bli att mobba eller diskriminera samt handla så att hen inte äventyrar andra elevers, skolgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa. Hemmet och skolan ska tillsammans handleda eleven att agera i enlighet med lagen och stöda eleven i skolarbetet.

Elevernas uppförande ska bedömas och eleverna ska ges handledande respons om sitt uppförande i relation till de mål som ställts upp för uppförandet. För att främja en jämlik grundläggande utbildning i Esbo även vad gäller bedömning av uppförande uppgör skolorna tillsammans mål för bedömningen av uppförande. Målen för uppförandet grundar sig på skolornas mål för fostran, principerna för utvecklandet av skolornas verksamhetskultur och skolans ordningsregler. Uppförandet bedöms i samarbete mellan de lärare som undervisar eleven på basis av de gemensamma målen för bedömningen av uppförande som fastställs skolvis i läroplanen.

6.6 Studiegången i den grundläggande utbildningen

6.6.1 Studiegången enligt årskurs

Elevens framsteg i studierna och eventuellt behov av stöd följs upp kontinuerligt. Elevens prestationer i relation till målen för undervisningen behandlas i bedömningssamtal och bedöms i den bedömningsinformation som eleven får under läsåret. Ifall en elev löper risk att inte klara av lärokursen med godkänt vitsord i något ämne, trots givet stöd, ska skolan utan dröjsmål vara i kontakt med elev och vårdnadshavare för att diskutera och komma överens om åtgärder. Huvudsakligen är strävan att eleverna får det stöd de behöver för att fullgöra läroämnenas lärokurser under läsåret som en del av undervisningen.

Elever som trots givet stöd blivit underkända i ett ämne erbjuds möjligheten till ett särskilt prov (utan att delta i undervisning) för att visa att hen inhämtat godtagbara kunskaper och färdigheter i något läroämne, dvs. godkänt. Skolorna ordnar ett tillfälle för att skriva ett prov på kunnande efter läsårets slut. Datum definieras i läsårsplanen. Det särskilda provet kan innehålla olika slags uppgifter, muntliga och skriftliga, för att eleven på bästa sätt ska kunna visa sina kunskaper. Eftersom provet ordnas efter läsårets slut, ges eleven först ett villkorligt beslut om kvarstannande i läsårsbetyget. Detta beslut kan ändras efter genomfört prov.

6.6.2 Framskridande i studier enligt målenheter

Riktlinjerna för att framskrida i studier enligt målenheter definieras i kap 5.4.3. Bedömningen av en elev som fått beslut om studier enligt målenheter baserar sig på elevens eget studieprogram. Studieprogrammet dokumenteras i elevens plan för genomförande av elevspecifikt stöd. I planen har definierats i vilken ordning och enligt vilka helheter eleven framskrider i sina studier. Eleven får ett läsårsbetyg i slutet av varje läsår samt övrig bedömningsinformation enligt vad skolan bestämt i den skolvisa delen av läroplanen. Elevens studieprogram läggs till som bilaga till läsårsbetyget.

6.7 Gemensamma läroämnen och valfria ämnen som ska bedömas i slutet av läsåret

I årskurserna 1–3 ges bedömningen i både gemensamma och valfria ämnen i form av verbala betyg. Från och med läsårsbedömningen i årskurs 4 bedöms eleverna med siffror.

Valfria ämnen ingår i elevernas studier i årskurserna 5–9. Valfria ämnen som omfattar minst två årsveckotimmar bedöms med siffror i årskurserna 5–9. Lärokurser i valfria ämnen som omfattar mindre än två årsveckotimmar och helheter bestående av sådana lärokurser ska bedömas verbalt med anteckningen "godkänd".

Valfria konst- och färdighetsämnen är en del av undervisningen och bedömningen i det gemensamma läroämnet.

För en elev vars modersmål är något annat än undervisningsspråket och studerar modersmål enligt lärokursen svenska som andra språk används huvudsakligen sifferbedömning från och med läsårsbedömningen i årskurs 4 i gemensamma läroämnen och valfria ämnen som för övriga elever. I undantagsfall kan bedömningen ges som ett verbalt omdöme, förutom vid slutbedömningen, ifall det inte är möjligt att bedöma elevens lärande och kunnande på grund av att de språkliga färdigheterna i svenska ännu är under utveckling. Det är viktigt att det verbala omdömet är utförligt och tydligt formulerat samt innehåller tillräckligt information om elevens lärande och kunnande.

Om eleven studerar enligt en avgränsad lärokurs, ska elevens kunnande bedömas i relation till de mål och innehåll som fastställts, för eleven i planen för genomförande av elevspecifikt stöd. Bedömningen är verbal fram till slutbedömningen. Vid den verbala bedömningen läggs en asterisk (*) till. Vid slutbedömningen ges vitsordet 5*.

6.8 Slutbedömning i den grundläggande utbildningen

En elev som uppnått godkända resultat i ett läroämne vars studier avslutats i årskurs 7 eller 8 har inte möjlighet att genom tilläggsprestationer påverka sitt slutvitsord. Då slutbedömningen genomförs kan läraren be eleven om tilläggsprestationer enbart om det inte finns tillräckligt information om elevens kunnande. Genom tillräckliga stödåtgärder, användning av mångsidiga och, vid behov, alternativa bedömningsmetoder och specialarrangemang säkerställer skolan att eleven ges goda möjligheter att visa sitt kunnande redan då läroämnet undervisas.

Om eleven studerar enligt en avgränsad lärokurs ska elevens kunnande bedömas i relation till de mål och innehåll som fastställts för eleven i planen för genomförande av elevspecifikt stöd. Bedömningen är verbal fram till slutbedömningen. Vid den verbala bedömningen läggs en asterisk (*) till. Vid slutbedömningen ges vitsordet 5*.

6.8.4 Slutbedömningen i valfria ämnen

Hur valfria ämnen erbjuds i skolorna definieras i kap 10.2. Skolorna definierar hurdana valfria ämnen som erbjuds i skolan. I årskurs 7–9 kan ett valfritt ämne erbjudas som en fördjupad helhet som hör till ett gemensamt läroämne. Ett valfritt ämne som hör till ett gemensamt läroämne och som bedöms verbalt med anteckningen "godkänd" kan höja slutvitsordet i läroämnet i fråga. I de skolvisa läroplansdelarna för de valfria ämnena ska det tydligt framgå om det valfria ämnet är fördjupning i ett gemensamt ämne eller om det är fråga om tillämpade studier.

6.9 Frånvaro och dess inverkan på bedömning

Om eleven tillfälligt beviljats befrielse från undervisningen ska skolan säkerställa att eleven inte blir efter i undervisningen under sin frånvaro. Även för elever som är tillfälligt beviljade frånvaro från undervisningen ska den summativa bedömningen definiera i vilken mån eleven, genom mångsidiga prestationer, har uppnått målen som ställts upp för läroämnet. Om läraren, på grund av elevens tillfälliga frånvaro, behöver kompletterande information om elevens kunskande kan hen ge eleven möjlighet till tilläggsprestationer innan den summativa bedömningen genomförs. Godkända vitsord i läsårsbetyget kan inte höjas i efterhand.

6.11 Betyg

Precisering av betyg och betygsanteckningar i Esbo 6.11-6.11.5:

I de svenska skolorna i Esbo ges eleverna läsårsbetyg, skiljebetyg och avgångsbetyg. Skolorna använder gemensamma botten för dessa betyg. Under läsåret får eleverna ta del av summativ bedömningsinformation minst en gång under läsåret i alla läroämnen eleven studerat enligt det sätt som skolan definierat i den skolvisa delen i läroplanen gällande bedömning.

I årskurserna 1–3 ges bedömningen i betygen i form av verbalt omdöme. Från och med läsårsbedömningen i årskurs 4 får eleverna betyg med sifferbedömning. Uppförande bedöms med verbal bedömning i årskurserna 1–3 och bedömningen ges då som bilaga till läsårsbetyget och skiljebetyget. Användning av verbal och sifferbedömning definieras närmare i kap. 6.7 och 6.8.

Om eleven studerar enligt en avgränsad lärokurs ska elevens kunskande bedömas i relation till de mål och innehåll som fastställts för eleven i planen för genomförande av elevspecifikt stöd. Bedömningen är verbal fram till slutbedömningen. Vid den verbala bedömningen läggs en asterisk (*) till. Vid slutbedömningen ges vitsordet 5*.

För deltagande i undervisning i eget modersmål/upprätthållande undervisning ges i slutet på läsåret ett skiljt betyg och antecknas inte i läsårs-, skilje- eller avgångsbetygen.

7 STÖD FÖR LÄRANDE OCH SKOLGÅNG

7.1 Elevens rätt till stöd för lärande och skolgång

Pedagogik av hög kvalitet lägger grunden för elevens lärande och välbefinnande i skolan. Svårigheter i lärande och skolgång ska förebyggas genom att undervisningsarrangemangen som stödjer förutsättningar för lärande används mångsidigt som en del av skolans dagliga verksamhet. Undervisningen ska ta hänsyn till både gruppens och den enskilda elevens behov. Genom det grupp-specifika stödet ska alla elevers inläring främjas. Att bedöma behovet av stöd och ge det stöd som behövs ska ingå i all undervisning inom det grupp-specifika stödet. Stödet ska ordnas genom samarbete mellan lärarna och den övriga personalen och i nära samarbete med eleven och vårdnadshavaren. En välfungerande eftermiddags- och klubbverksamhet kan för sin del också främja en elevs välbefinnande, utveckling och skolgång.

Principerna för ordnandet av stöd för lärande och skolgång i de svenskspråkiga skolorna i Esbo grundar sig på ett flexibelt sätt att utnyttja tillbudsstående resurser så att de grupp-specifika stödåtgärderna och de elevspecifika stödformerna svarar mot elevernas behov.

Rektorn ansvarar för att leda skolans strukturer och helheten för stöd till lärande. Rektorn ansvarar för genomförandet, uppföljningen, bedömningen och utvecklingen av undervisningsarrangemang som stödjer förutsättningarna för lärande på sin skola. Rektorn leder den pedagogiska verksamheten och ansvarar för att skolans resurser fördelas ändamålsenligt.

Rektorn ansvarar för att läsårsplanen utarbetas i samarbete med personalen och att den kommuniceras till elever och vårdnadshavare. I läsårsplanen beskrivs principerna för undervisningsarrangemang som stödjer förutsättningarna för lärande, verksamhetsstrukturer, samarbetsrutiner och ansvar på skolnivå. Rektorn ansvarar för uppföljningen och bedömningen av läsårsplanens genomförande.

Vårdnadshavarna ska uppmuntras att för sin del stöda sitt barns målinriktade lärande och skolgång. Vårdnadshavarna ska informeras om möjligheten att få stöd och om de centrala principerna för ordnandet av stöd. Vårdnadshavare ska ges tillräcklig information om till exempel hur elevens ärenden behandlas, hur uppgifter fås och lämnas ut samt om frågor kring sekretess.

Skolan tar upp sin oro med vårdnadshavare genast då ett behov av stöd uppstår. Målet är att handla i samförstånd med elev och vårdnadshavare. Eleverna ska delta i samarbetet på ett ändamålsenligt och för dem lämpligt sätt. Det är skolans skyldighet att bemöta elevens behov av stöd för lärande och skolgång och vårdnadshavares samtycke behövs inte för att bedöma, planera och förverkliga stödet. Eleven kan också behöva individuellt elevvårdsstöd. Det individuella elevvårdsstödet baserar sig på frivillighet och förutsätter att eleven eller vid behov vårdnadshavaren ger sitt samtycke.

7.2 Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

I de svenskspråkiga skolorna i Esbo är undervisningsarrangemang som stödjer förutsättningarna för lärande en central del av skolans verksamhetskultur. Målet är att ge alla elever lika möjligheter till utveckling och lärande. Principerna för genomförandet av dessa arrangemang är inkludering, språklig medvetenhet samt samarbete och planering. Planeringen och genomförandet av undervisningsarrangemang som stödjer förutsättningarna för lärande sker i samarbete inom skolan. Samarbetets strukturer preciseras i skolans läsårsplan. Svenska bildningstjänster har en gemensam stomme som används för skolans läsårsplan.

Undervisningen differentieras för att säkerställa alla elever får lämpliga utmaningar och möjligheter att lyckas. Lärmiljöerna planeras och omformas så att hela gruppens lärande, utveckling och delaktighet främjas och så att varje elev kan delta i undervisningen utgående från sina förutsättningar. De personalresurser som finns tillgängliga i skolan utnyttjas flexibelt utgående från behovet i syfte att stödja alla elever i skolan.

7.3 Gruppsspecifika stödformer – mål och anordnande

7.3.3 Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

Gruppsspecifika stödformer erbjuds systematiskt i alla svenskspråkiga grundskolor i Esbo som en del av skolans grundläggande verksamhet. De gruppsspecifika stödformerna (allmän stödundervisning, stödundervisning i undervisningsspråket och undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning) ordnas så att så många elever som möjligt drar nytta av dem. Gruppsspecifika stödformer erbjuds som samundervisning och kompanjonsundervisning eller i mindre grupper, huvudsakligen under de lektioner där behovet av stöd finns. Gruppsspecifika stödformer kan också erbjudas utanför lektionerna, med hänsyn till skolans maximala längd på skoldagarna. Rektorn ansvarar för att fördela de undervisningstimmar som är avsatta för gruppsspecifika stödformer, med hänsyn till gruppernas behov och förutsättningar.

Principerna och strukturerna för att flexibelt bilda mindre grupper kan beslutas skolvis utgående från behovet. De lärare som undervisar eleverna kan flexibelt bilda mindre grupper inom de resurser som rektorn fördelar.

Lärarna som undervisar gruppen samarbetar i planeringen, genomförandet och bedömningen av de gruppsspecifika stödformernas tillräcklighet. I planeringen av gruppsspecifika stödformer kan man till exempel använda konsultation av speciallärare. Genomförandet av gruppsspecifika stödformer **dokumenteras och följs upp på ett gemensamt överenskommet sätt**. Om lärarna som undervisar gruppen bedömer att gruppsspecifika stödformer inte räcker för att stödja elevens lärande eller skolgång, inleds bedömningen av behovet av elevspecifika stödåtgärder. I sådant fall kontaktar läraren elevens vårdnadshavare.

I de svenska skolorna i Esbo ordnas stödundervisning i undervisningsspråket så att den så effektivt som möjligt stödjer eleverna i att lära sig skolans undervisningsspråk och delta i undervisningen. Majoriteten av eleverna i de svenskspråkiga skolorna är två- eller flerspråkiga. Stödundervisning i undervisningsspråket ges oberoende av elevens modersmål för alla som är i behov av stödet.

7.4 Elevspecifika stödåtgärder

7.4.2 Plan för genomförande av elevspecifikt stöd

Smågrupper som undervisas av speciallärare/specialklasslärare kan bildas som en del av elevspecifika stödåtgärder. Med smågrupper avses sådana grupper som kan beslutas skolvis baserat på skolans årliga resurser och enligt behov av stöd. I de svenska skolorna i Esbo är smågruppens maximala elevantal 12. De lärare som undervisar eleverna planerar smågrupper inom de resurser som rektorn fördelar. Principerna för bildandet av smågrupper och genomförandet av rutinerna skrivs in i läsårsplanen.

För specialklasser som undervisas av specialklasslärare följs lagstadgad gruppstorlek. Eleven kan beviljas plats i specialklass enligt Beslutanderätt i enlighet med lagstiftningen som gäller småbarnspedagogik och utbildning för tjänstemän inom Esbo stads resultatenhets Svenska bildningstjänster och staben för sektorn. Bildandet av specialklasser beslutas på resultatenhetsnivå. I enlighet med ett avtal mellan Esbo stad och Helsingfors stad kan undervisningen i en specialklass vid behov ordnas i en skola i Helsingfors.

Bedömningen av behovet av elevspecifika stödåtgärder inleds när lärarna som undervisar eleven konstaterar att de gruppspecifika stödformerna inte är tillräckliga. Planeringen av elevspecifika stödåtgärder inleds med att bedöma tillräckligheten av de gruppspecifika stödformer som eleven redan har fått.

Elevens klasslärare/-föreståndare ansvarar för processen av bedömningen och planeringen av stödet tillsammans med speciallärare. Andra lärare som undervisar eleven och vid behov övriga sakkunniga kan delta processen. Eleven och elevens vårdnadshavare görs delaktiga i processen. Inom den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo används en gemensam blankett för bedömning av behovet av elevspecifikt stöd som ingår i elevens plan för genomförande av elevspecifikt stöd. Beslutanderätten av förvaltningsbesluten om elevspecifikt stöd definieras i Beslutanderätt i enlighet med lagstiftningen som gäller småbarnspedagogik och utbildning för tjänstemän inom Esbo stads resultatenhets Svenska bildningstjänster och staben för sektorn.

Vid bedömning av behovet och planering av elevspecifika stödåtgärder sker samarbete vid behov och från fall till fall med yrkesverksamma inom elevvårdstjänster och andra aktörer inom sektorsövergripande samarbete. Elevvårdspersonalens arbetsbeskrivningar gällande stöd finns i en skild anvisning på Swebix, [Svenska bildningstjänsters digitala dokumentbibliotek](#).

7.4.3 Beslut om stöd

Beslutanderätten av förvaltningsbesluten om elevspecifikt stöd definieras i Beslutanderätt i enlighet med lagstiftningen som gäller småbarnspedagogik och utbildning för tjänstemän inom Esbo stads resultatenhets Svenska bildningstjänster och staben för sektorn. Förvaltningsbeslutet gäller tills vidare. Planen uppdateras minst en gång per läsår. Om elevens situation och behov av stöd förändras väsentligt måste ett nytt förvaltningsbeslut om stöd fattas. Beslutet om stöd ska också ses över när undervisningsplatsen ändras. Eleven och vårdnadshavaren ska höras inför beslutet.

7.5 Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen

Innan ett förvaltningsbeslut om avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen kan fattas måste en bedömning av behovet av elevspecifikt stöd och en plan för genomförande av elevspecifikt stöd göras. Planen ska utarbetas av de lärare som undervisar eleven i samarbete med eleven och vårdnadshavaren. Sektorsövergripande samarbete rekommenderas vid bedömningen av behovet av stöd och då planen utarbetas.

Beslutanderätten av förvaltningsbesluten om att avvika från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen definieras i Beslutanderätt i enlighet med lagstiftningen som gäller småbarnspedagogik och utbildning för tjänstemän inom Esbo stads resultatenhets Svenska bildningstjänster och staben för sektorn.

Innan ett förvaltningsbeslut om avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen fattas ska eleven och vårdnadshavaren höras. Eleven och vårdnadshavaren ska informeras om hur avvikelsen av lärokursen påverkar elevens behörighet för fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.

Att framskrida i studier enligt målhelheter planeras i samarbete med eleven och vårdnadshavaren. Om att framskrida i studier enligt målhelheter beskrivs närmare i kapitel 5.4.3.

7.8 Kontinuerligt stöd i övergångsskeden, samarbete och smidig överföring av information

Smidiga övergångar och fungerande rutiner för informationsöverföring är centrala för att stödja elevens lärande och skapa kontinuitet i skolgången och det stöd eleven får. I läsårsplanen preciserar skolan rutiner och ansvar vid övergångarna.

Vid överföring av information till elevens nya klass/skola gällande stöd följs Esbos gemensamma anvisningar för dataöverföring. Information som är nödvändig för att anordna undervisningen får alltid föras över till den nya klassen/skolan. Med tanke på samarbetet och förtroendet mellan parterna är målet att ändå att handla i samförstånd med vårdnadshavarna.

Vid behov, och med vårdnadshavarnas tillstånd, kan ett överlåtelsemöte mellan personalen i elevens nuvarande enhet/klass/skola och nya klass/skola ordnas då eleven byter skola eller flyttar från förskoleundervisningen till grundläggande utbildningen. I särskilda fall, och med vårdnadshavarens tillstånd, kan ett överlåtelsemöte även ordnas då eleven flyttar över från den grundläggande utbildningen till andra stadiet. Vid överlåtelsemöten som gäller en elev i behov av stöd kan också vårdnadshavare, en speciallärare och andra sakkunniga delta.

8 ELEVVÅRD

I Esbo stad används en gemensam elev-och studerandevårdsplan med tillhörande bilagor för småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. I Esbo finns därtill en styrgrupp för elevvård, med representanter från alla enheter inom sektorn för **fostran** och lärande samt elevvårdstjänsterna i Västra Nylands välfärdsområde.

10 SÄRSKILDA FRÅGOR SOM ANKNYTER TILL SPRÅK OCH KULTUR

I Esbo beaktas elevernas språk och kulturella bakgrund genom att skolan arbetar språkmedvetet och inkluderande. Alla elever ges möjlighet att utveckla sina kunskaper i svenska i en svenskspråkig miljö, samtidigt som deras flerspråkighet ses som en resurs som värdesätts och utnyttjas.

Undervisningen ordnas så att flerspråkiga elever kan delta i modersmål och litteratur eller studera svenska enligt lärokursen svenska som andra språk. Vid behov kan eleven även få stöd, till exempel stödundervisning i undervisningsspråket.

Elevernas identitet stöds genom att deras modersmål och kultur respekteras, och undervisningen utformas så att varje elevs språkliga och kulturella identitet stärks på ett varierat och inkluderande sätt. Skolan arbetar dessutom för att främja förståelse för olika kulturer, och flerspråkighet uppmuntras i vardagen.

Personalen fungerar som förebilder genom att vara medvetna om sina egna värderingar och visa respekt för mångfald. På så sätt skapas en trygg och inkluderande miljö där elever kan utveckla sin identitet.

En elev kan i stället för att följa lärokursen i svenska och litteratur, studera enligt lärokursen svenska som andraspråk och litteratur om elevens kunskaper i svenska ännu inte är tillräckliga eller om eleven behöver stärka sina kunskaper i språket, och om elevens modersmål inte är svenska, finska eller samiska eller eleven i övrigt har en flerspråkig bakgrund.

När elevens färdigheter i svenska inom olika kunskapsområden och språkliga delområden har utvecklats så att deltagande i undervisningen i lärokursen svenska och litteratur är möjligt, övergår eleven till denna lärokurs. Samarbete mellan lärarna i de olika kurserna i läroämnet modersmål och litteratur betonas och säkrar kontinuiteten i elevens lärande.

I Esbo erbjuds i mån av möjlighet undervisning i elevens eget modersmål enligt fastställda principer för anordnande av undervisning i eget modersmål.